

S. Rusija okupavo Pabaltijį

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILIJOS

JORNAL - LITUANO - ECHO

14

Nepartinis Lietuvių Laikraštis

Semanario Lituano Independente

Konstantas Uckus
LEIDĖJAS

Atskiras Numeris \$300

S. Paulo, R. da Moóca,
1721

T lefonas 3-2056

Nepartinis Lietuvių Laikraštis

Semanario Lituano Independente

José Leite de Salles
Redactor-Chefe

S. Paulo, Rua da

Moóca, 1721

Telefonas 3-2056

XI Ano - metal

Brazilija - São Paulo 1940 m. Birželio - Junho 22 d.

Nr. 25 (534)

Smetona pabėgo, sudaryta nauja Liet. vyriausybė Lietuvos valstybės prezidentas - žurnalistas Justas Paleckis

NAUJOS PERMAINOS LIETUVOS VALSTYBĖS GYVENIME.

Nuginkluoti siauliai. Laukiama amnestija Reicho kariuomenė prie Lietuvos

HITLERIO TAIKOS SĄLYGOS PRANCUZAMS.

S. Rusijai išteikus Lietuvai ultimatumą ir jį priėmus dar Smetonos vyriausybei, su tuo pasikeitė ir Lietuvos valstybės gyvenimas. Senoji Lietuvos vyriausybė, priešaky su Smetona, nakties metu pabėgo i Vokietiją tuojaus sudaryta nauja vyriausybė, kuri turi priartimo ir iš Sovietų Rusijos pusės. Naujoju Lietuvos premjeru, vidaus reikalų ministru ir net valstybės prezidento pareigas eina gerai žinomas pažangus Lietuvos žurnalistas JUSTINAS PALECKIS. Kiti vyriausybės nariai yra: užsienio reikalų ministras - rašytojas A. VENCLAVA; finansų - E. GALVANASKAS; susisiekimo - VIDMANTAS; teisų gūmo - PAKARKLIS; žemės ūkio - MICKUS (laikiniai).

Krašto apsaugos ir kariuomenės vadas - GEN. V. VITKAUSKAS.

Plačiau apie Lietuvos įvykius: vyriausybės pasikeitimą, Smetonos pabėgimą, Pabaltijos kraštų okupavimą sakysite antrame šio laikraščio puslapyje: Kodėl S. Rusija okupavo Pabaltijos kraštus.

RUOSIAMAS AMNESTIJOS ISTATYMAS LIETUVŲJ

Viešpataujant tautininkams, Lietuvos kalėjimuose sėdėjo daug politinių kalinių kurie tik tai buvo priešingi tautininkų rezimų. Sudarius „vieningo darbo“ vyriausybę, kada i tą vyriausybę įėjo liaudininkai su krikščionimis demokratais, užmiršta buvo apie politinius kalinius. Kurie buvo tautininkų pasodinti, tie ir sėdėjo. Dabar kada Lietuvoje susidarė laudies fronto vyriausybė, be abejo, visi politiniai kaliniai bus paleisti. Dabariniis vyriausybės rūpestis ir yra paruošti amnestijos įstatymą ir paleisti laisvėn politinius kalinius. Vėliausios žinios iš Kauno sako, kad toks įstatymas jau pradėtas ruošti kuris palies apie 600 kalinių.

RAUDONOS ARMIJOS SKAICIUS NEZINOMAS.

Visas Pabaltijis okupuotas raudonosios armijos. Tačiau ko

ks skaičius randasi pavyzdini Lietuvoje, žinių nėra. Lietuvos miestuose stovi rusų tankai, virš Lietuvos skraido lėktuvai ir rusų orlaiviu. Visoje Lietuvoje gyvenimas eina normaliai. Žengus i Lietuvą rusams, neįvyko jokių incidentų.

VOKIECIŲ KARIUOMENĖ TRAUKIA PRIE LIETUVOS.

Kokia Europos aerodras atėjus, sunkiai spėti. Tačiau kad gerą Europoje nebus tai aišku. Kada rusų kariuomenė staigiai Lietuvos Latvija ir Estija, kada šia sukoncentravo rusai savo stiprias jėgas, Vokietijos armija taip pat pradėjo judėti ir trauktis artyn Lietuvos sienoms. Kas žino, ar nesuliepenos tik karas tarp Vokietijos ir S. Rusijos.

BUDAPESTAS. Iš Vengrijos pranešama, kad Rumunijos pasienyje apie Galicija, rusai jau turi sukoncentravę apie 40 divizijų raudonos armijos.

LONDONAS. Šios savaitės pradžioje italai suėmė ke turius savo karininkus, kad jie prisileido angli lėktuvus bombarduoti ju aerodromus.

KAIRAS. Anglai apsaugo ir paėmė i nelaisvę vieną aukštą italų generolą. Abisinijoje prasideda didesni bruzdėjimai prieš italus. Organizuoja mi abisimai savanoriai kovai prieš italus.

URUGVAJŲJ UZDARYTOS VOKIECIŲ ORGANIZACIJOS

Urugvajaus vyriausybė atskiru dekretu, uždarė vokiečių organizacijas.

BAZELIS. Prancūzų kariuomenė iš linijos Mafino kai kuriose vietose atitraukė. Iš Berlyno pranešame, kad prancūzų miestai Serburgas ir Nancy vokiečių užimti. Vokiečių kariuomenė dideliu šuoliu eina i prieki.

BORDO. Prancūzų teritorijon, netoli Rivieros, nusileido du italų parašutininkai su

ginklais. Prancūzės moterys šiuos italus nuginklavo.

BEGA PRANCUZAI SVEICARIJON.

Paskutinėmis dienomis labai padidėjo prancūzų bėgimas i Sveicariją. Su civiliais bėga daug ir kariuomenės. Angli kariuomenė iš Prancūzijos jau išgabena.

SMETONA GALI BUTI IŠDEPORTUOTAS

Iš Berlyno pranešama, kad bėgęs Lietuvos prezidentas atbėgo i Vokietiją be dokumentu ir dėl to buvo suimtas Karaliaučjuje. Galimas esą daiktas, kad Smetona gali būti deportuotas Lietuvon.

LONDONAS. Pacifiko vandenynse nuskaudintas transatlantinis keleivinis angli laivas „Niogara“, kuris palaikė susisiekimą tarp Kanados ir Australijos.

LONDONAS. Vidurinio jūroje nuskaudinta daug Italijos laivų.

NAUJOSIOS LIETUVOS VYRIAUSYBĖS PRIESAIKA.

Iš Kauno telegrama pranešama, kad Lietuvos ministras pirmininkas ir vidaus reikalų ministras Justas Paleckis oficialiai paskirtas Lietuvos respublikos prezidento pareigoms kol įvyks rinkimai. Nauja Lietuvos vyriausybė davė įskilmingą pasisąžadėjimą laikytis Konsitucijos, tik nežinia, kurios, ar tą, kurią Steigiamas Seimas priėmė, ar kurią Smetona buvo išleides.

APLEIDO KAUNA VOKIECIŲ DELEGACIJA

I Kauna buvo atvykusi Vokietijos delegacija tartis su Lietuvos vyriausybe dėl Klaipėdos uosto laisvosios zonos Derybos dar buvo nepradėtos o vokiečių delegacija greitai apleido Kauna ir išvyko i Berlyną. Lietuva gali pareikalauti iš Vokietijos Klaipėdos, jei palankiai nebus susitarta.

KAUNAS. Nežūrini dėl paskutinių įvykiu Lietuvoje, žmonės labai sujaudinti. Priima žinias iš Prancūzijos dėl jos kapituliacijos prieš Hilerį.

ROMA. Italijoj mobilizuojamos moterys įvairiems darbams pavaduoti vyrus, kurie kariuoja.

BERLYNAS. Vokiečių kariuomenė ima miestą po miestą, sriti, po sriti, nesufikdama didesni kariniai sritimėse žygiuoja tiesiai i Bordeus, kur dabar randasi prancūzų vyriausybės būstinė.

LONDONAS. Oficialiai pranešama, kad angliai puls Abisinija. Iš Londono pranešama kad viena italų koluna Afrikoje visai sumušta.

RUSAI DUOS GINKLŲ ANGLAMS.

Angliai pradėjo tartis su rusais, kad rusai parduotų anglams ginklu.

OTTAVA. Kanados vyriausybė konfiskavo visus turitus milijonieriaus Francescini kuris buvo palankus fašistiniam judėjimui ir rėmė fašistus.

PRANCŪZIJA TIES KARA.

Manoma, kad Prancūzija ne priims pasiūlytu Hitlerio sąlygu ir karas bus tęsiamas toliau i vyriausybę greičiausia vėl grįž Reynaud.

PRANCŪZŲ KARŲ LAIVAI

Padėtis Prancūzijos beviltinga. Visi prancūzų karo laivai kad neatitektų vokiečiams, apleis prancūzijos uostus.

SAUKIAMŲ IDENTIFIKUOTIS NUMERIAI

Saukiami svetimsaliai identifikuoti, kurie turi numerius
22 d. nuo 55.851 iki 55.950
24 d. nuo 55.951 iki 56.050
25 d. nuo 56.051 iki 56.150
26 d. nuo 56.151 iki 56.250
27 d. nuo 56.251 iki 56.350
28 d. nuo 56.351 iki 56.450

Birželio 17 d. paštraukė prancūzijos vyriausybė Reynaud vadovaujama ir naują vyriausybę tuojaus sudarė maršalas Petain. Sudarius vyriausybę, Petain paskelbė per radio, kad Prancūzija testi kara toliau nebegali ir paprašė Hitlerio taikos. Hitleris, susitarė su Mus soliniu apsvarstyti taikos sąlygas. Birželio 18 d. abu diktatoriai susitiko Miunchene ir apsvarstė taikos sąlygas kokias jie gali pasiūlyti prancūzams. Hitleris siūlo Prancūzijai be sąlyginę taiką, kurio sąlygos yra šios: atiduoti visą aukštą svetimų valstybiu, kurios su Hitleriu kariavo: Anglijos, Danijos, Norvegijos, Olandijos ir Belgijos; atiduoti visas industrijos imones ir medžiagą; visą prancūzų industrija turi pradėti veikti; garantuoti, kad Prancūzijos visos jėgos bus panaudotos prieš angli blokadą. Be to, atimtos prancūzų višos kolonijos, prijungta prie Vokietijos visą siaurinė ir pietinė Prancūzijos sritis, visos laivynas turi priklausyti Vokietijai, Prancūzija galutinai nuginkluota ir pastatyta po vokiečių komisaro kontrole. Be to, Prancūzija turi sumokėti visus karo nuostolius už visas kariavusias valstybes.

Sitokių taikos sąlygu aišku prancūzai nepriima. Dėl pasiūlytu sąlygu bus tartas iš abiejų pusių ir susitarimas ar nebusitarimas bus žinomas tik vėliau.

VASINGTONAS. S. Amerikoje bus įvesta privaloma karo tarnyba. Ginklu fabrika paskubomis gamina ginklus. Pavoju iš Vokietijos pamatė visos demokratinės šalys.

PARYZIUS. Paryžiuje jau pradėjo eiti prancūzų laikraščiai. Angli lėktuvai bombarduodami Vokietija, pataikė i Duseldorfo policijos viršininką ir vietoje jį užmušė.

VASINGTONAS. Vasingtone gauta žiniu, kad prancūzijos vyriausybės būstinė iš Bordeaux persikelia i Tunisą, Afrika. Bordeaux yra vokiečių puolamas.

Lenkijos vyriausybė, kuri buvo prancūzijoje, taip pat turi išbėgti.

Uma voz glorificada - Okupuota Latvija ir Estija

cadora

Campos de Jordão falou há dias. E a sua palavra, toda cheia de calor dos reconhecimentos sinceros, constituiu uma nítida sagração aos gigantes trabalhos que o sr. dr. Adhemar de Barros vem executando através das atividades de seu governo.

As promessas feitas a Campos de Jordão por S. Excia. cumpriram-se; e assim, era natural que o seu representante falando também em nome do povo do Vale do Parahyba, não exalasse em vagos diframbos a ação de um preclaro paulista ora interventor em sua terra.

Entendeu por essa forma o orador. E o que se ouviu, então foi a prova cabal de que São Paulo está realizando uma obra incomensuravelmente benemerita em prol do engrandecimento do Brasil; e a sua voz era bem o eco da justiça ao expressar tão comovida homenagem àquele que sempre timbrou em acompanhar passoalmente o evoluir das iniciativas que enriquecem o acervo do dinamismo bandeirante.

O Vale do Parahyba, que se reergue para novas conquistas que podemos chamar o senão velho da história das nossas mais preciosas arrancadas; e que, por isso mesmo, simboliza, quanto aos exemplos o ouro de lei sobre o qual eternamente ficarão gravadas as nossas maiores afirmações de fé, não falou em vão.

O seu pensamento repercutiu pelos contrastes da serra da Mantiqueira e se elevou para expandir-se em todas as direções do Estado.

A palavra de Campos de Jordão não reafirmou, apenas o compromisso de certarmos fiéis em torno da personalidade de sr. dr. Adhemar de Barros confirmou, e de maneira profundamente eloquente, o nosso dever de cooperarmos com S. Excia. em resolver, dentro da renovação do Estado Novo, os problemas que, desde a proclamação da República, vinham solicitando pronta solução.

Kodėl S. Rusija okupavo Lietuvą ir kitas Pabaltijos valstybes?

Prieš porą savajai telegramos iš Kauno o taip pat ir Maskvos pranešė, kad tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos, įvykęs incidentas. Pradžioje neturėjus ne tikėtinu pasakymu, buvo manoma, kad jis bus likviduotas susitarimu. Incidentas kilo, kaip jau žinoma, dėl pagrobimo kelių rusų kareivių, kurie stovėjo Lietuvoje ir vieno karininko. Vienas esą kareivis net visiškai dingo. Nepažįstami asmenys kaip kareivius taip ir rusų karininką sugavė ir klausinėje apie rusų karines jėgas ir kitas karines paslaptis. Kada Maskva sužinojo apie tai, Lietuvai ieteikė griežtą protestą ir pareikalavo Lietuvos vyriausybės, kad būtų išaiškintas reikalas ir kaltininkai nubausti. Lietuva, atsakydama Maskvai pasizadėjo tai padaryti ir tuo jaus buvo sudaryta mišri — rusų ir lietuvių — komisija šioms įvykiams aiškinti. Buvo manoma, kad tuo viskas ir baigsis. Tačiau šias reikalus vyresni patariau. Maskva pasikviečia pas save Lietuvos ministrą pirmininką Merki ir tenai beveik savajai laiko tarėsi. Drauge buvo taip pat ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Urbys. Po savaitės laiko Maskva ieteikė Lietuvai ultimatumą, kuriame Lietuva kaltinama jau ne tik neprižiūrėjimu rusų kareivių, bet ir dėl sudarymo slaptos sutarties su estais, dėl to rusai savo ultimatumu reikalauja: areštuoti ir atiduoti teismui vidaus reikalų ministrą Skučą ir saugumo departamento viršininką Povilaitį, tuojaus sudaryti naują Lietuvos vyriausybę, kuri laikytusi sutarties pasirašytos su rusais, be to, vyriausybė turi būti sudaryta „liaudies fronto“ pavidale, kad būtų leista Lietuvai susitiprinti raudonosios armijos garnizonai pirmiausia

apsistoja šiuose miestuose: Kaune, Vilniuje, Panevėžy, Šiauliuose ir Baseiniuose. Kariuomenės numatyta apie 500.000. Ultimatumo terminas baigėsi, te. Lietuva gavusi šį ultimatumą, sutiko su visais rusų reikalavimais ir 3 val. po pietų raudonoji armija ir motorizuoto dalys vadovaujama generolo Pavlovo pradėjo žygi ir Lietuvą. Dėl kitų raudonosios armijos gvarnizonu bus susitar ta vėliau, kaip pirmieji bus apsistoje. Pereito šeštadienio vakare rusų kariuomenė jauėjo per Lietuvą. Kaunan atvyko pirmiausia 200 tanku, kurie sustojo prie valdinio istaigu. Vyriausybė dar šeštadienio ryte atsistatydino. Vidaus reikalų ministras Skučas ir politinės policijos departamento direktorius Povilaitis pasitraukė iš pareigų perėję penktadieni. Naujoji vyriausybė buvo pavesta sudaryti buvusiam Lietuvos karo vadui gen. Raštikiui. Tačiau Maskva nesutiko, kad Raštikis sudarytu vyriausybę ir pasijuntė. Kaunan savo atstovus vadovaujančius Dekanazovo tartis su prezidentu dėl vyriausybės sudarymo. Nesutikus Maskvai priimti Raštikio vyriausybę, Urbys, užsienio reikalų ministras, tuojaus išvyko Maskvon tartis su Molotovu. Naujoji Lietuvos vyriausybė buvo pradėta formuoti per reitą sekmadieni ir tik pirmadieni ryta buvo žinomas vyriausybės sąrašas. Pirmadieni rusų kareiviai jau buvo gėme visus miekus Kaune rusų raudonoji armija, kaip praneša telegramos, buvo sulikta su gėlėmis ir manifestacijomis. Pirmadieni virš Kauno skrajėdė 1000 rusų lėktuvu. Lietuvoje paskelbtas rimties stovis, kad tuo būdu išvengus kokių nesupratimų. Jokiu incidentui einant rusų kariuomenė, nevyko.

Okupuota Latvija ir Estija

Tuo pačiu metu, kaip i Lietuvai žengė Rusijos armija, Maskvos vyriausybė pasiuntė ultimatumus Latvijos ir Estijos vyriausybėms. Ultimatumai vienodi kaip buvo pasiūstas ir Lietuvai: Leisti daugiau kariuomenės, sudaryti naują vyriausybę ir pn. Latviams ir estams ultimatumo terminas baigėsi birželio 17 d. 11 val. nakties. Prieš terminą dar ir latviai ir estai sutiko su rusų reikalavimais ir rusų kariuomenė pradėjo žygi i kitus du Baltijos valstybių kraštus. Ant latviu rusų sienos įvyko incidentas ir buvo suleginta muitinė Latvijos ir Estijos vyriausybės tuojaus atsistatydino ir suorganizuotos naujos pagal rusų reikalavimus.

Smetona pirmutinis apleido Lietuvą

Šeštadienio naktį, i sekmadieni, t.y. iš birželio 15 i 16 dieną Lietuvoje ypač Kaune buvo dideliu judėjimu naktis Šeštadieni ir sekmadieni buvo sutinkami rusų kareiviai, vieniems tai tiekė džiaugsmo, kitiems nusiminimą. Tą naktį buvo sprendžiamas vyriausybės klausimas. Smetonos pasiūlytą generolą Raštiki Maskva atmetė. Reikėjo surasti kitas žmogus, kuris sudarytu vyriausybę jau ne be tautišką, o grynai iš liaudies. Senosios vyriausybės nariai, o taip pat ir prezidentas Smetona matė, kad jau atėjo galas tautininku valdymui. Apėmė juos paniką ir dieni „amžinas“ Lietuvos prezidentas, vadintas „tautos vadu“, palieka kraštą ir išbėga iš Lietuvos su visa savo šeima. Drauge su juo išbėgo ir kaikiu rie ministrai, kuriu pavardžių nežinome, žinoma, tik tai, kad drauge su Smetona pabėgo krašto apsaugos ministras generolas Musteikis. Kokie kiti buvusios vyriausybės nariai pabėgo nežinia. Vadinas, Lietuva buvo palikta be prezidento ir be vyriausio karinio jėgų vado, Mat Smetona skaitėsi ne tik prezidentu, „tautos vadu“, bet ir vyriausioju ginkluotu Lietuvos jėgų vadu, kai kariuomenės, šauliu. Antanas Smetona pabėgo i Vokietiją ir Karaliaučiaus mieste buvo sulaikytas ir internuotas. Mat jisai vadavo kaip paprastas žmogus ir neturėjo vokiečių vizos peržengti Vokietijos sieną. Telegramos spėja, kad Smetona bus įs ideportuotas Lietuvon. O gal vokiečiai pasigalės jo ir neišduos? Kodėl Smetona tokiame momente bėgo, paliekes kraštą be vyriausybės, nežinia, tas žinoma, paaiškės vėliau. Tuo tarpu dabar jisai gyvena Karaliaučiuje ir laukia, kaip pasielgs su juo vokiečiai, Smetona, žinoma, nenorėtu vaziuoti Lietuvon, jei naujoji Lietuvos vyriausybė jo pareikalautu.

Naujosios vyriausybės parėdymai

Naujosios vyriausybės parėdymas buvo: visiems civiliams gyventojams atiduoti ginklus. Iš pranešimo atrodo kad isakymas liečia šiaulius. Vadinasi visi šauliai, kuriu vadu buvo Saladzius, o vyriausioju šefu Smetona, nuginkluoti. Be to, patvirtintas krašte rimties stovis, naktimis, be atskiro leidimo, negalima niekam išeiti iš namu. Toliau prasidės žinoma, kitos vyriausybės reformos, kurios aišku bus radikaliais visose valstybės srityse.

Per Lietuvą eis didis vandens kelias

Laikraščiuose prieš kuri laiką buvo rašyta, kad sovietai susiars su vokiečiais, pradėję tobulinti savo upių ir kanalų sistemą ta kryptimi, kad būtų sudarytas tiesioginis laivų susisiekimas tarp Juodosios jūros ir Baltijos jūros. Viena to susisiekimo gysla eiu Nemunu pro Kauną ir Tilze iki Kalipėdos, kita — Vysla iki Dancigo. Tikrybėje tas planas vis dėlto realus ir įvykdomas. „Deutsche Allegemeine Zeitung“ patalpino savo Karaliaučiaus bendradarbio G. Sch

buvo paskelbta tik pirmadieni ryte. Išbėgus Smetonai dar nesusidarius naujai Lietuvos vyriausybei, einant Smetonos konstitucija, visą krašto atsakomybę perimą ministeris pirmininkas. Tokiu būdu, pabėgus Smetonai, ministeris pirmininkas užėmė ir prezidento vietą, kol sudarė vyriausybę. Vyriausybė sudaryti buvo pavesta jaunam Lietuvos žurnalistu Justui Paleckui valstiečių liaudininku kairiojo sparno žmogui. Jisai yra nukentėjęs nuo buvusios tautininku vyriausybės ir už teisybės pasakytą žodi sedėjo kalėjime. Pastaruoju laiku jis buvo žurnalistu sąjungos pirmininku. Taigi Justas Paleckas ne tik ministeris pirmininkas, bet jam pavesta ir prezidento vieta. Be to jisai užima ir vidaus reikalų ministerių. Naujas ministeris pirmininkas pasikvietė sudaryti ministeriu kabinetą jaunus ir jau atsitymėjusius žmones. Už sienų reikalų ministeriu paskirtas prof. Krevė Mickevičius žymus Lietuvos rašytojas ir universiteto profesorius, Svietimo ministeriu paskirtas Antanas Venclova, socialistas, jaunas bet jau pagarsėjęs Lietuvos rašytojas, Karo ministeris paliktas generolas Vitkauskas, Susisiekimo — Vidmūnais, teisingumo — Pakarklis, Finansu ministeris Galvanauskas, Žemės ūkio ministeriu Mickus.

Birželio 17 d. naujoji Lietuvos vyriausybė turėjo pirmą savo posėdį ir pirmoje eilėje patvirtino naują Lietuvos respublikos prezidentą Justą Palecką, po to patvirtino visus rusų reikalavimus, kokius buvo state Smetonos valdžiai.

Iš senosios, Smetonos vyriausybės nariu areštuoti yra buves vidaus reikalų ministras gen. Skučas ir politinio departamento viršininkas Povilaitis. Jie bus atiduoti teismui. Kiti Smetonos nariai pabėgo drauge su Smetona.

Per Lietuvą eis didis vandens kelias

Laikraščiuose prieš kuri laiką buvo rašyta, kad sovietai susiars su vokiečiais, pradėję tobulinti savo upių ir kanalų sistemą ta kryptimi, kad būtų sudarytas tiesioginis laivų susisiekimas tarp Juodosios jūros ir Baltijos jūros. Viena to susisiekimo gysla eiu Nemunu pro Kauną ir Tilze iki Kalipėdos, kita — Vysla iki Dancigo. Tikrybėje tas planas vis dėlto realus ir įvykdomas. „Deutsche Allegemeine Zeitung“ patalpino savo Karaliaučiaus bendradarbio G. Sch

Per Lietuvą eis didis vandens kelias

Laikraščiuose prieš kuri laiką buvo rašyta, kad sovietai susiars su vokiečiais, pradėję tobulinti savo upių ir kanalų sistemą ta kryptimi, kad būtų sudarytas tiesioginis laivų susisiekimas tarp Juodosios jūros ir Baltijos jūros. Viena to susisiekimo gysla eiu Nemunu pro Kauną ir Tilze iki Kalipėdos, kita — Vysla iki Dancigo. Tikrybėje tas planas vis dėlto realus ir įvykdomas. „Deutsche Allegemeine Zeitung“ patalpino savo Karaliaučiaus bendradarbio G. Sch

rolio pranešimą tuo klausimu. Pranešime sakoma, kad i vakarus ir pietus nuo Pinski prie Dniepro-Bugo kanalo šiuo metu jau dirbą apie 30,000 darbininku, kad tuo tarpu, akį Dnestras jungiamas su Vysla ir sudaromas tiesioginis vandens kelias tarp Juodosios jūros ir Baltijos jūros, sovietu vyriausybė esanti numatiusi ne tik tobulinti laivininkystę ir antrąjį kanalą i šiaurę nuo Pinski, bet net Oginskio kanalą.

Prapiatintu ir protestu kanalu Dniepras sujungiamas su Nemunu ir sudarysias antras tiesioginis vandens kelias tarp Juodosios jūros ir Baltijos jūros. Abu tie tiesioginiai vandens keliai tarp šiu juru bus ryšys nauja veiksi Bytu Europos susisiekime, tuo labiau, kad istobulinus Augustavo kanalą, kuris jungia Nemuną su Boru ir Narevu bei Bugu ir Vysla, susidaro naujas svarbus vandens kelis tinklas ir savutarpiam Rytu Europos knštu laivų susisiekimui.

Oginskio kanalas esąs 54 kilometrus ilgio ir turis devynis šliuzus. Jis statytas, kaip pranešime sakoma, „lietuviu kunigajskio Oginskio sumanytu“ nuo 1765 iki 1780 m. Pirmą keturiu metu pirmasis laivas iš Juodosios jūros per kanalą iplaukes i Klaipėdos uostą. Oginskio kanalo istobulinimas moderniam laivų susisiekimui teigiamai atsiliepiąs Klaipėdos uostui. Mačanės reikšmingas Augustavo kanalas. Jis turi 102 kilometru ilgio ir 18 šliuzu. Jis turėjęs palengvinti transportus iš Nemuno baseino i Danciga. Žymios reikšmės betgi turis Dniepro-Bugo kanalas, kuris statytas 1776 m. 1783 m. Dabar tasai kanalas greičiausiai tempu istobulinamas, išnaudojant tam, kaip jau minėta, kelias dešimtis tūkstančiu darbuojuku. Jo gerumas tas, kad tiesiogini vandens kelia tarp Juodosios jūros ir Baltijos jūros sutrumpina 300 kilometru.

MEKSIKA. Kandidatas prezidentus

Meksikos prezidentus generolas Sanchez atsiskaukime i Meksikos vyriausybę prašo, kad būtų tobulinti derybos su Amerika sąjungininkams pagalbos teikimo reikalui. Sanchez sako, kad jis sutinka atsiimti savo kandidatūrą i prezidentus, jei ir kiti kandidatai taip pasielgs. Dabartinis momentas esąs per daug rimtas, kad galima būtų eikvoti į rinkiminėje propagandoje. Sanchez siūlo palikti neribotam laikui dabartinį prezidentą Carrenas.

RIO. Respublikos Prezidentas pasirasė dekretą

tas pasirasė dekretą, kuriu pavadama finansu ministerijai nukajdinti d ar 10.000 kontų smulkiau nikelio monetų, kadangi ligi šiolei dar vis stoka smulkų pinigų.

MADRIDAS. Ispanija užėmė Tanžero uostą

(Maroko). Uostas ir teritorija yra i vakarus nuo Gibraltaro sąsiaurio. Turi 70 kilometru plotą. Tanžerą anksčiau valdė Portugalija, Anglija, Prancuzija, Ispanija, o 1905 metais šis sritis sutarptautinta ir buvo įvardoma keturių didžiųjų valstybių komisijos: Prancuzijos, Anglijos, Italijos ir Ispanijos. Kadangi trys šios valstybių dabar yra kare, tai Ispanija, susitarusi su Prancuzija, Tanžero uostą paėmė savo žinion, kad būtų apsaugotas jo neutralumas. Laikina vyriausią valdžia Tanžere perduota Maroko sultonui.

Vokieciu liepsnasvaidziai tankai esas bausis ginklai

„Naujausias ir baisiausias is visu Vokietijos mechanizuotu sauszemio ginklu yra liepsnasvaidis tankas“, — raso United Press ziniu agenturos korespondentas Ralph Heinzen.

Tai yra lengvas, greitas, byda panašus naikinimo inžinas, kuris gali sudegti miestą, pripildyti baisiausiu pragaru apkasus ir paskleisti žudanti mirti tarp kareivių atviram lauke“, sako šitas korespondentas.

Šitie bausis liepsnasvaidziai pasirode Francuzijos karo laukuose visai netikėtai, kuomet sunkiai šarvuoti vokieciu tankai laikinai buvo sustoje pasimiti daugiau kuro.

Kai francuzai paskalbė, kad per 10 dienu kovos vokieciai neteko 1.400 tanku, šarvuotu troku ir kitokiu mechanizuotu pabuklu, ir kad priešo pirmynėiga jau sulaukyta, tai tada prasiverže i priesaki tos pragariškos, liepsnomis spaudandios mašinos, kurios lėkė greičiau da negu paprašti tankai.

Tos mašinos suplanuotos taip kad gali naikinti miestus, kaimus ir atakuoti kareivius tiesiai is fronto. Iš gelezinio vėžio yra išsikise i visas puses lyg ir kanuoliu vamzdžiai. Viduje sėdi asbestu apdengti specialistai. Vežimas lekia miesto gatve ir kas trečią namą aploja liepsnojančiu gazolinu.

Be to tie liepsnosvaidžiai yra apginkluoti ir šaujamais ginklais. Kiekvienas turi po du kulkosvaidziu ir po vieną 37 milimetrų kanuole. Šitie ginklai vartojami lautiis per fortifikuotas pozicijas ir prie kamematu prieiti. (Kazematais yra vadinamos is konkreto padarytos kanuoloms ir kulkosvaidžiams slepiuės. — Red.)

Pasiekęs kazemata, liepanas vėdis tankas privato per atvartą liepsnojančio gazolino, ir visis viduje esantieji kareiviai bematant iškopa.

traukmenu tarpe. Priesaky ir sonuose yra siauri plyšiai, per kuriuos jis mato lauką. Pavojui esant, tie plyšiai uždaromi iš vidaus. Jis valdo tanką, operuoja radija ir viena ranka pa duoda amuniciją šaudytojui kuris sėdi tanko bokštelyje. Vėzikui isakymus duoda karininkas, kuris sėdi jo užpakaly ir sprendžia kaip reikia voikti.

Tankas yra bausis ginklas, o ypatingai liepsnasvaidis tankas. Kulkosvaidžio jis visai ne bijo, o is sunkios kanuolės negalima i tanką pataikyti, nes jis greitai važiuoja. Todėl atsi laikyti prieš toki pabukla labai sunku. Ir tas isalkina, ko dėl vokiečiai taip greitai užima miestus.

Kai per dvj savaites buvo suardyta Lenkija, tai pasautis kaltino lenku islyrimą. Bet olandai, belgai, anglai ir prancūzai nėra lenkai, o tačiau neatsilaiti. Olandijos armija buvo sumušta per 4 dienas. Belgijos svarbiausieji miestai taipgi suardyti ir užimti. Lenkai da ilgiau laikėsi savo Varšuvoje, ne gu belgai savo Brjusely. Prancūzijos mažoji Magihot linija buvo nušluota kaip popiergalis. O prancuzu armija juk skaitoma geriausia pasauly.

Taigi ne ištyžimas kaltas, kad ji neatsilaiko. Matyt, vokieciu karo pabuklai tokie bairu, ka l panašiu mašinu neturint atsilai kyt prieš juos negalima.

galvojo tik apie save. Tiesa, po mūšiu budavo atkreipiamas dėmesys ir i juos Draugai ir šiaip gerasirdžiai žmonės nunešdavo juos i kokia pastogė ar i šiaip ramią vieta. Bet geres ir tikros pagalbos reias te susilaukdavo.

Kaip tik tuo pačiu liku atsi bastė i kovu vietas šveicaras Henrikas Dunantas. Jis turėjo koki tai reiklą pas prancūzu karaliu. Karaliaus beieskodamas jis užsuko ir i Castigliones miesteli. Ties šiuo miesteliu buvo ivyke išvakarėse kaip tik labai smarkus mūšiai. Dunantas karu nesidomėjo. Tačiau is nuobodumo ėmė slankioti po mūšio vjetą, stebėdamas šurpius vaizdus, ir pagaliau užsuko i bažnyčią. Vos tik iėjes i bažnyčią, jis išvydo bausiai šurpu vaizda. Pilna bažnyčia buvo priversta žmonių susiskaldytomis galvomis, subadytomis krutinėmis, nukapotomis rankomis ir kojomis, sudarkytu, papludusiu kraujuje. Jie dejava, šaukėsi pagalbos, prašė, kad kas nors pribaugiu, staugė, meldėsi ir keikėsi. Dunantas nel pats nepajuto, kaip atsidurė lauke, apkvaišes, parbloktas to bausaus reginio, ko tik nesikraustydamas is proto.

ruju nebuvo kam suteikti sužeistiesiems pagalbą. Tačiau tuos tukstančius sužeistuju pa likti kankintis buvo labai negailiestinga. Dunantas nesiliovė galvojes. Ir pagaliau atėjo i jo galvą mntis, kad tuo pasirupinti turėjo tam tyčia suor ganizuoti žmonės.

Dunantas gerai suprato, kad tas karas nebuvo paskutinis. Jis numanė kad žmonės karja iki pasaulio pabaigos. Todėl jis ryžosi dėli pastangu, kad busimuosiuose karuose sužeistieji jau nebetutu paliekami Dievo valiai. Jis raštu ir zodžiu ėmė skelbti, kad karo metu turi buti rūpinamasi sužeistaisiais, lyg savo broliais; kad tam tiksliu būtu sudaromi specialūs karjuomenės ir civiliu gyventoju buriai; kad nebutu daroma skirtumo tarp sa vojo ir priešo, nes sužeistas priešas yra jau ne priešas, o tik nelaimės išiktas žmogus; kad besirupina sužeistaisiais butu priešo neliciami. Sios idėjos ėmė labai greitai plisti ir ra si šalininku. Bematant Dunantas susijozino su juristu Gustavu Moynieru, generolu Duforu ir gydytojais Appia bei Mau noiru ir jiems padedami isteigė „Tarptautini komiteta globoti sužeistiesiems kariamais“.

Komitetas greitai laiku krėpė si i vairiu valstybiu vyrausy bes, painformuodamas jas apie reikala. Vyriausybes tuo susidomėjo ir 1863 m. atsijuntė savo atstovus i tarptautine konferencija apsvarstyti naujajam sąjūdžiui. Konferencija suprat naujojo sąjūdžio reikšme, jam pritarė ir minėtam komitetui pavedė išdirbti aiškius nuostatus. 1864 m. ivyko nauja konferencija, kurioje buvo pasirašytas atitinkamas susitarimas. Šioje pačioje konferencijoje buvo priimtas ir naujojo sąjūdžio ženklas — rudonas kryžius bal jame. Dabara, kiek vėliau, žiuriumi buvo pavadintas ir pats sąjūdis.

Raudonojo Kryžiaus veikla yra paremta žmoniškumu ir gailiestingumu. Jo pagrindinės (Nuketta i 6 pusl.)

Didžiausia Tarptautinė Organizacija

1859 m. Anglija kariavo su Prancūzija ir Italija. Menkais, pro prysaki užtaisomais šautu vais ginkluotos armijos nepaprastai atkakliai kovėsi už savo krašto interesus. Vyko ne apsakomai smarkūs mūšiai. Ilga laika nebuvo atsilaimės. Tačiau kovu vai sinai buvo matomi. Degė kaimai ir miestai. Daugeli metu krintos gerybės virio niekaš. Diena is dienos didėjo užmūtuju ir sužeistuju skačius. Baisi buvo žiurėti i armiju nute-

riotas sritis ir i pastogės netekusius gyventojus. Tačiau dar bausiau buvo žiurėti i kru vas la vonu ir sužeistuju. Zuvu sius palaidoti buvo stengiamasi tik mūšiams pasibaigus, o suzei stieji turėjo rūpintis savimi pa žeis tieji. Jie galėjo atsiplėsi i ga balą savo marškiniu, apsirūšiti aždidas ir pasikalinti i saugią vietą. O sunkiu suzeisiti turėjo tysoti kovos vietoje ligi kas jais pasirupins. O pasirupinti mažai kas stengėsi. Kiekvienas

V. AUDROANSA

APYSARA

Rūdys

(Tasa)

— Ar girdėjai, rūtele, akruinas atvažiuo, — pasiteiravo paupyj moterėle, pravažiuojančia su žabu prikrautomis roguėmis savo pažistamą senute.

— Kaip gi negirdėjusi, pati savo akimis matau tuos tamabylius. Tik pradūzgė pro mane, net vėjas pakilo.

— O ar žinai ką jie čia teis? — pasiteiravo, lyg nieko nekinodama moterėle.

— Tai tau ir ganai Nekinosiu Nagi tą cecilistą Antaną ir dar keletą už vagyste ir padėgimus.

— Kam, kam, bet Antanui tai kljus.

— O kada prasidės, ar žinai?

— Girdėjau, milijantais sakė, kad rytoj.

— Ar rytoj?.. Bėgsiu pasakyti marčjai.

Ir senutė nuskubėjo užnigta gatve, tempdama paskui, sa ve rogutės, prikrautas plonu žabu.

— Jei eisi pro šali, tai užbėk ir pas Magde. Gal ji dar

nieko nežino. O jai juk reikės pasviečyti, — rėkė moterėle jau atsitolinančiai senutei.

— Gerai, kad priminei. Galėsiu užbėgti, — atsakė senutė ir vėl istempusi i rogučiu vėve, skubėjo gatve tolyn.

Pagaliau atėjo ir teismo diena.

Iš pačio ryto prie naujosios mokykl. kieme kur turėjo būti teismas, vaikštinėjo būreliais žmonės, o ypatingai moterėlės kaip kurios is ju laikė po pažas limi maldaknyges ir is to buvo matyti, kad jos tiesiai is bažnyčios atėjo.

— Kązin, ar da neleidžia? — pasiteiravo viena moterėle, stovėjusių ir pypkavusių vyrus.

— Kol kas dar ne. Sakė, po kokios dešimties minučių, — išsiėmęs is dantu pypke ir nušpiovęs pro kraštą lūpu, at sakė senyvas vyras.

— Tai ko gi jie taip ilgai laukia? — sumurmėjo miestelio epitolninkė, Magdė.

— Laukia, kol visos bobos is špitolės susirinks, — pajauka vo is kito būrelio, pajudavėjais, lyg suodinais veidais,

miestelio batsiuvis Mikas. — Sako, kad be jūsų nebus jo marko...

— Taves niekas neklausia, pajuodėli, — supyko Magdė.

— Ir jis, matai, savo triskatiki pridėjo...

— Kaip gi nepridėsi, juk malonu su tokia razumna, kaip tu, pasikalbėti, — matydamas kad ji širšta, juokavo batsiuvis. — Bet turju, mergele, ispėti kad čia mišiu nebus, bereikalo atsinešei maldaknyge...

— O gal ji bedieviams egzortus skaitys, — pajuokavo is kito būrelio beusis.

— Tai kad veinjo moterys ne išvaro, o ivaro, — pridūrė juokdamasis trečias.

— Papūskit jus tam veinju ir man, — visai isitustai atsakė išdžiūvusi, kai šakalys Magdė ir ilindo giliau i moteru būri.

Visi vyrai balsiai nusikvatojo, kas, žinoma, dar daugiau sutينو ja.

— Geriau su tajs baševikais neprasidėk, — girdėjosi moteru patarimas Magdėi, — ba žinai, kokius liežuvius jie turi.

Jiems čia besiginčijant, atbėgo uždususi moterėle ir susirinkusiomis balsiai susuko: — Jau atvarol. Matjau, ėjo pro Iekul

Moterys, išgirdusios šią nau

jienu, visos, kaip zasys, pradė apie klegeti ir tiesi savo kaklus ton pusėn, is kur matėsi atėina kaltinamieji.

Antanas ėjo greta kitu nusi kalėliu. Jo veidas atrodė labai išvargęs, o akys giliai pasislė pusios kaktose. Jis visą laiką dafrėsis apinkui, lyg norėdamas minioj pamatyti savo Praniuką.

— Tai ka, ludininku būsi? — pasiteiravo Antanas praeidamas pro batsiuvi.

— Tai jau reikės. — atsakė šis prajinksmėjusiu veidu. — Ir Petras žada paliuditi.

— Na, tai iki...

— Iki, — atsakė batsiuvis ir pasilenkes prie siuvėjo Petro kažka pakukdėjo i ausi.

Ivedus suimtuosius i vidu, paskui juos pradėjo grūstis moterys, net durys užsikimšo.

— Nesigrūskite, kaip avys suspėsite. Juk nedega, — pastebėjo vienas vyriškis.

Po keletos minučių visi suolai buvo užimti. Vėliau iėjusieji susitalpino pasieniais ir ant langu. Mokyklos patalpa dabar atrodė, kaip biėsu avilys. Visur tik ūzė, vieni su kitais nėt is tolo kalbėjosi.

„Bet greitai tas erzesys nutilo, nes iėjos sargas išdidžiai pranešė:

— Stokite, teismas einai. Visi sustojo ir sužiuro ton

pusėn, is kur sargas pranešė apie teismo atėjimą. Po keletos sekundžių i mokyklos aule iėjo teisėjai. Jie tuojau susėdo už ilgo stalo, apraucto žalia golumbe.

— Prašau sėstis, — tarė vie nas teisėjas ir tuoj pradėjo raustis ant stalo padėtose bylose.

Salėje sėdėjusios moterėlės, kaip žaltiniai po stiekta šnypslėsi ir galvos judesiais viena kitai kažką rodinėjo.

Teisėjas keletą kartu piktai pažiūrėjęs i besišibbdančius salėje moteris i paskambino ant stalo sėtovejusiu varpelju.

— Prašau tylos!

Salėje užviešpatavo tylia, tik kur-ne kur suoluose kai kas balsiai valėsi nosis.

Teisėjas išaukė ludininkus prisaikino, paprašė išeiti už duru ir pradėjo svarstyti Antano bylą. Pirmjaisia perskaitė kaltinamąjį aktą, paskui paklausė:

— Ar prisipažisti kaltas?

— Ne — tyliai atsakė jis.

— Prašau pakviesti ludininke Magde Pirpilaite, — tarė teisėjas sargui.

Sargas tuoj prasiedarė duris ir susuko:

— Magdė Pirpilaite, prašau i vidul

Magdė pradėjo grūstis pro kitas ludininkes i vidu.

(B. d.)

ididatas i is generolo i Meksikos id bulj tar: i su Ameria tlbos teiki: sako, kad avo kandita jei ir kib elgs. Dabar perdaug rib: eikvoti is jagandoje. neribotam identą Car

is Preziden kuriuo tinisterijai 100 konty etp, kaduo stoka smul

inija užimė so). Uostas akarus mo Turj 70- na 378 kv. rą ankščiau glijia, Pranc 905 metais a ir buvo žiųjų val: rancuzijos. Ispanijos ybių dabar susitarus ro uostą d buty ap: as. Laiki: ntere per: u.

Lietuvos Naujienos

UNIFORMUOTIEMS TARNAUTOJAMS UZDRAUDE LANKYTI BARUS IR KARCIAMAS.

Pašto Valdyba nustatė savo tarnautojams uniformų drabužių išsigijimo, dėvėjimo tarnautojų išorinio susitvarkymo ir šveikininimosi tvarka. Tarnautojų dėvimi uniforminiai ir civiliniai drabužiai turi būti svarūs ir išlyginti. Patys uniformuoti tarnautojai, o taip pat ir neuniformuoti, turi būti blaivūs, švarūs nusikirpe, nusiskute ir vispusiškai susitvarkę. Uniforminius drabužius tarnautojai ne tarnybos metu gali dėvėti susirinkimuose, eisenose, paraduose, ivairiuose minėjimuose per tautos šventes ir kitais iškilmingais atvejais.

Uniformuotiems tarnautojams draudžiama lankyti barus karčiamas, dirbti žemės ūkyje ir namų ruošos darbus, nešti viešose vietose ivairius sunkius daiktus, mašus ir dirbti kitus darbus, kurie nesiderina su uniformos paskirtimi. Visi uniformuoti tarnautojai vyrai sveikinasi kariškiai, o uniformuotos tarnautojos — moterys sveikinasi galvos linktelėjimu.

KELIAMAS KLAUSIMAS. KAD NEKALTAI NUTEISTIE SIEMS BUTU ATLYGINTA.

Kai kuriose teisiskai sutvarkytose valstybėse yra istatymas, kad nekaltai nuteistam piliečiui valstybė atlygina. Mat būna atsitikimu, kad pilietis suimamas, kalbinamas, nuteistas visa tai neteislinga — arau nesmas suklydo, arba liudytojai melavo, provokavo kas ir t.t. Taigi, piliečiui padaroma didelė medžiaginė ir moralinė žala, o jokios satisfakcijos, jokio atsiteisimo iš valstybės

pusės nėra. Tas trūkumas jaučiamas ir Lietuvoje, todėl Val. tarybos sferose keliamas klausimas parengti atitinkamą istatymo projektą, kuriuo pasirem mus valstybė atlygintu piliečiams, nekaltai nuteistiems.

NETRUKUS PRADEDAMAS STATYTI RADIO IMTUVU FABRIKAS.

Dvi grupės lietuviu pramoninku, gavusios Fin. m-jos leidimus statyti Lietuvoje radio imtuvu fabrikus bei siegti b-v nutarė susijungti ir isteigė vieną bendrą akc. „Lietuvos radijas“ b-ve. Bendrovė Vilijam polėje, pramonės rajone, jau isigijo sklypą ir pradėjo paruošiamuosius radio imtuvu fabriku statyti darbus. Rudeni šis fabrikas tikisi rinkon isiesi savo gamybos imtuvus. Pirmoje eilėje bus gaminami mūsų so džiui pritaikyti imtuvai. Jie bus pigūs.

ZIAURUS PASIKESINIMAI PRIES POLICIJOS VALDINIŲKUS.

Siomis dienomis Vilniuje buvo žiaurjai nužudytas vyr. policininkas Ignas Blažys ir sunkiai sužeistas policininkas Liūdas Prūsaitis. Vedant tardymą paaiškėjo, kad Ign. Blažys nužudytas besigrumiant su nusikaltėliais, kuriuos jis persekiojo. Koks žiaurus buvo jo nužudymas galime spresti iš to, jog Ign. Blažio kūne rasta 41 žaizda. Vejonis su didelėmis iškilmėmis gegužės mėn. 14 d. palaidotas Rasu kapinėse. Bzuuskas, Vilniaus apskr. v. šuninkas plk. A. Kaunas, keli būriai policijos ir dešimtys ūkių anėu Vilniaus visuomenės. Tai miliniskos gaudijos laidotuvės, visisems patikusios skau

daus ispūdjio. Policininkas L. Prūsaitis buvo sužeistas i galva, bet šiuo metu jis ligoninėje stropiai gydomas ir laukiama pasveikimo. Kas nužudė Ign. Blaži ir kas kėsinosi nužudyti L. Prūsaitį, galutinai dar nėra paaiškėję. Policija veda stropu tardymą. Keli itariamieji suimti. Kaltininku laukia aštri bausmė. Šitie pasikesinimai prieš policijos tarnautojus giliai sujaudino visą Vilniaus visuomenę.

VILNIUS TURES NUOLATINI LIETUVISKA TEATRA.

Vilniaus visuomenė seniai pageidauja turėti nuolatinį lietuvišką valstybinį teatrą, vietoje ligšioliniu menkos meninės vertės lenkišku operečiu teatru. Tas visuomenės noras dabar nutarta patenkinti. Nuo ateinančio rudens iš Kauno i Vilnių nuolat perkeliama dalis Valstybės Dramos, o Valstybės Opera mūsų sostinėje organizuos dažnas išvykas. Valstybinis teatras isikuria Vilniaus mjesto teatro patalpose.

RYTU LIETUVOJE DVARU NUSAVINIMAS BAIGTAS.

Siomis dienomis Vilniaus Apygardos Žemės Reformos Komisija baigė svarstyti Rytu Lietuvos dvaru nusavinimo bylas. Iš viso nusavinta 30.000 hektaru dvaru žemės. Matininkai dabar parceluoja nusavintus dvarus ir sudarinėja sklypus, kurie bus paskirstyti Rytu Lietuvos mažžemiams ir bežemiams. Gyventojai nekantriai laukia, kada numarins medžiagą. Jie yra paduota apie 10.000 prašymu. Pažymėtina, kad visiškai nusavinti ir gyventojams bus isdalinti dvarai tu buv. Lenkijos ministru ir generalu, kurie pasižymėjo savo aršja priešlietuviška veik-

la. Pastarųjų tarpe yra Pilsudskio, gen. Zeligovskio, buv. Lenkijos ministru pirmninku plk. Prystoro ir M. Koscialkovskio dvarai.

VILNIUJE ISIREGISTRAVO 30.000 SVETIMSALIŲ.

Atitinkamos istaigos visoje Lietuvoje prieš kuri laika pradėjo vykdyti svetimsaliu registracija. Manoma, kad Lenkijos — Vokietijos karo isdavose i Lietuva atvyko apie 85.000 svetimsaliu. Jie yra isisklaide ivairiose musu krašto vietose. Vilniuje ligi gegužės mėn. 15 d. isiregistravo 30.000 svetimsaliu. I ši skaičiu ieina ir tie buv. Lenkijos valdininkai, kurie i Vilniaus kraštą buvo atgabenti okupacijos metais, bet kurie neturi kur isvykti ir yra laikinai prisiglaude Rytu Lietuvoje. Sia proga pažymėtina, kad Vilniuje Raudonasis Kryzius dar šelpia apie 12.000 karo atbėgeliu, ju tarpe apie 5.000 lenku ir apie 7.000 žydu. Atbėgeliai po to kai dalis ju isvyko i Sovietu Sajungos ir Vokietijos valdomas buv. Lenkijos sritis ir i Estija žemės ūkiu darbams, dabar maitinami 24 punktuose. Atbėgeliams is laukti Raudonasis Kryzius gauna auku is Tarptautinio Raudonojo Kryziaus is Amerikoje vveikiančio Hooverio fondo ir is kai kurju užsienio žydu organizaciju. Pažymėtina, kad ka-

ro atbėgeliai nenoromis apidžia Lietuva. Mūsu krašte isigiasi pasilikti net tie, kurie rados nėra jokia klijodu grūti i savo gimtines.

VOKIETIJOJ MOTERYS LEVI JAU MEDINEM KLUMP.

„Naujasis Tiltės Keleivis“ rašo akd šiandien dauguma moteru mieste jau dėvi medinimis klumpėmis, kuriu ir viršus ne oda, bet drobė spūtas. Drobė isdazyta ivairiu marguynais — sunjukai, žiūkajis ir kitokiais paguonmais. Eidamos gatvėmis ju kelia dideli triukšma, medinimis klumpėmis tarškindamos i šaligatvius. Tokios klumpės ivestos odos taupymo sumuonmais. Tik nusiskundžiama, kad ir tokios klumpaitės — medinilis medžio gabalėlis ir kelias dekle skiautelės — akinuopūšios net šesios markės, kas turtingiems miesto gyventojams esą sunku prieiti (6 markės Amerikos pinigais butu \$1.50).

KLAIPEDOS ULININAI TURI DARBININKU

Atėjus pavasarui ir pradėjus lauku darbams, Klaipėdos ukjininkai pajuto didi sunkuma dėl darbininku stokos. Visi jauni vyrai isvaryti į laura ir nėra kam lauku dirbti.

DR. A. CANDIA
VENERINĖS LIGOS:
 TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniškai)
 SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais nuo 10 — 12.
 RUA BARÃO DE ITEPETINGA, 242
 3 aukstas. TELEFONAT: 4-0218
 Kalba rusiskai, lenkiskai, vokiskai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
MIGUEL OCOUGNE
 R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393.
 S. PAULO
 Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokių dokumentus, kaip antai: cart. profesional, carteira de identidade.
 KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. A. Jazara Snega
 (Maskvos gydytojas 1914 m.)
 Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, chirurgas.
 Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5, (Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
 Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS
 (Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapumo ir išmatų) Tikras ir geras
 Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO
 Rua Barão de Itapetitinga 242, 3 aukstas. Priėmimo valandos nuo 9 — 11 ir nuo 3 — 6. Sekmadieni nuo 10 — 12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiskai, lenkiskai ir vokiskai.

DANTU GYDYTOJAS JOSĖ LEVKOVICH
 Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas i sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantu gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti danti be skausmo \$5000; plomba cidabro purceleno \$8000.
 Kalbama lietuviškai, rusiskai ir lenkiškai.

VOKIECIŲ FOTOGRAFIJŲ ISTAIGA
“BERNARDO”
 Isteigta 1890 metais
 Atlieka įvairius darbus foto grafiju srity. Specialybė padidinime, o taip pat ir su dazais.
 Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta įnamus fotografijų reikalais. Dar i fotografiju reikais.
 Arthur Schamidt
 Rua São Caetano 447 (senas, 108-111 S. Paulo) Telefono 4-5576

LIETUVIAI, DĖMESIO!
 Kiekvienas pasistenkite pažinti SIUVYKLĄ LIETUVĄ
KAIZO ŽEBRAUSKO
 Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.
 Lietuvių siūvyklų yra daug, bet SIUVYKLĄ LIETUVĄ tik viena
 Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

DR. LUIS ABINADER
 Gydytojas.
 Gonoreja, Gydymas greitas ir be skausmu Moteru Ligos. - eumatizmas ir Astma
 Av. São João No. 578, 2º aukstas, 21 Apartamentas, Telefonas: 4-7069.
 Ligonius priima nuo 1 ki 2 ir nuo 14 ligi 18, 30 val.

**Pirmoji Lietuviška Spaustuve ir Papelaria
Pan Americana**

Rua da Moóca, 1721 - Telefonas: 3-2056, - São Paulo.

Priima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas, Duplikatus, Ivaivairius kartonus, Saskaitytus ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo skonį. Be to, galima gauti visokių rašomųjų reikmenų: Laiškams popierius ir krautuves.
LIETUVIAI KREIPKITES Į SAVĄJĄ SPAUSTUVĘ IR PAPELARIJĄ, NES LIETUVIAMS DAROWOS DIDELĖS NUOLAIDOS.

Darba paimame iš namu ir ji pristatome užsakytojui
KAINOS PIGIOS. DARBAS ŠKUBUS IR SAZININGAS

Rua da Moóca, 1721 Telef. 3-2056

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Viduriu skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, efilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydomos **BE OPERACIJOS**, įvairios Moterų ligos gydomos irgi **BE OPERACIJOS**, tik su infekcinalais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

DR. PAULO LICARDI

Medikas Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak. Gyv. vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta į namus bile kurių valandą dieną, nakti.

Prenumeruokites Lietuviu Aida Brazilijoje

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 70-A, Fone 4-1940 (prie pat stoties L. u z
aidarė nauja skyrių — antra siūvyklą, prie stoties Zuz tan
ir gyvenamas butas

RUA da Conceição, 11

GALECKO SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias mades iš įvairiausių medžiagų—vietinių ir užsieni
Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKO SIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de Araujo suburbio Central do Brasil, parduodame geriausios žemės daržams ir nedidelėms ukiams. Zeme apaugusi mišku. Yra pakankamai vandens. Žemės kaina — tik 300—400 reisu kvadratinis metras. Geri keliai ir artji esantios stotys duoda galymibės užvesti paukščių uki, verstis daržinkystėje, kito tokju kulturu au giminiu ir įrengti poilsio namus
Sklypai nuo 10.000 metrų išsimokėjimui pradant nuo

50\$000
Savininkas. Cia de Agri. Imigracão e Colonizaçào.
Pardavimu Rastine: Rua José Bonifacio, 98 Tel. 2-7549 S. Paulo, Sekmadieniais ir šio-kiandieniais ištisa savaitę galima teirautis vietoje krautuveje prieš Carvalho de Araujo stoti pas ANTONIO KRISTEN Traukiniai į stoties Norte išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10 12,14; 14,30.
Iregistruota nr. 45 iš 10 -12-38 trečioje apylinkėje.

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiūtusos rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulu Ambrozevičius, kur darbas atliekamas šioj naujausių madų vyriškų ir moteriškų.
Lietuviai, išnaudokite laiką šiai madieniais ir vakarais. Užėikite ir šiai kinsite, nes darbas atliekamas neblogai kaip São Paulo centre, bet daug pigiau

Talp pat yra gražus pasirinkimas moderniškiausių medžiagų

PAULO AMBROZEVICIUS

R. CICALMES, 52 V. BELLA

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujiniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems
Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 236 TEL. 5-1461 S. PAULO

FARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. PAULO

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS — JOURNAL — LIETUVIŲ BRAZILIJOS

XI Aso - metais Sào Paulo, Birželio - Junho 22 1940 Nr. 25

Kas naujo kolonijoje

GABINETE DE IDENTIFICAÇÃO PRADO DE DIRBTL

Gabinete de Identificação prieš porą savaičių buvo kiles gaisras ir dėl tos priežasties svetimšaliu identifikavimas buvo sustabdytas. Birželio 18 d. darbas vėl pradėtas ir sve imčiai vėl identifikuojami. Lietuviai, kuriu numeriai buvo paskelbti, prašoma vykti identifiikuotis ir nepraleisti savo oisės.

Korsp.

ISEJO IS SPAUDOS „RYTAS“ IR „TAUTOS VILNIS“

Sia savaitė iėjo is spaudos L.M.M.R. „Ryto“ žurnalas nr. 4. Pasirodė platiniame taip pat ir kun. Janulionio metraštis „Tautos Vilnis“. Sia metraštis išejstas kaip „Lietuvio“ priedas. Metraštyje kalbama dau gausia apie Rio lietuvius ir plačiai rašoma apie dvasinius lietuviu reikalus išeivijoje.

Skaites.

SUSIRUPINO MOKYKLU PADETIMI

Iki šiolei Lietuvos S-ga Brazilijoje skaitė i lietuviu mokyklau laikytoja ir labai dažnai triu mfuodavo kad mokyklos iėjai kyti ir apmokėti mokytojams algas jai vieni niekai. Tačiau pastaruoju laiku Sąjunga smarkiai susirupino ir mokyklau iėjai kyti jai esąs labai sunkus be visuomenės paramos.

Tas tai tiesa, kad mokyklos iėjai kyti be visuomenės paramos yra neįmanoma ir mokyklau reikalai turi susirupinti ne vien Sąjunga bet visa kolonija. Bet pirmiausia jos turi pereiti visos kolonijos kontrolėn. Nes kaip dabar yra, kad mokyklau kontroliuoja Bakšys arba Vancevičius, tai negali būti ir kalbos apie paramą is kolonijos pusės.

J. Lietuvis.

LIETUVOS MINISTERIS RIO DE JANEIRE

Dėl paskutiniu ivykiu Lietuvoje, utruks ir Lietuvos igalios ministeris Rio de Janeiro

ro mieste Atlikęs visus formalumus, ministeris Dr. Grauzinis atvyks i Sào Paulo. Apie jo atvykimą pradedo informuoti Lietuvos Konsulas Sào Paulo, p. A. Polišaitis. Kad supazindinus Sào Paulo lietuviu kolonijau su ministriumi, B.L.O. Centro Taryba ir Valdyba nuirare, sukviesti B.L.O. Centro organizacijau atstovu posėdi, pakviesti i posėdi p. Ministeri ir informuoti apie lietuviu kolonijau.

DINGO SADAUSKAS

Juozas Sadausko žmona, gyvenanti S. Paulyje, Rua Padre Raposo, praneša Aido redakcijai, kad nuo karnavalo dingo jos vyras ir iki šiolei nezino kur jisai randasi. Jei kas žinotu apie Juozą Sadauską, prašome pranešti Aido redakcijai.

TEISINGIAUSIAS IR PILNAS ZINIAS paduoda tik Aidas, todėl visi skaitykite ir nepraleiskite nei vieno Aido numerio. Visi ivykiai, kurie tik vyksta pasaulyje, o taip pat ir Lietuvoje paduodami naujaisi.

SVTIMESLAIKAI TURI BUTI NEUTRALUS.

Jau rašėme pereitame Aido numery, kad Brazilija būdama neutrali Europos kare, nori kad ir jos gyventojai, ypač svetimšaliai laikytusi neutraliai ir viešai niekur nereikštu savo simpatijau, nesigintytu dėl vykstantio karo ir neardytu neutralios valstybės rimti. Radijo ir brazilu spauda kasdien primena tai ir ypatingai kreipiasi i šia gyvenančius svetimšalius, kad laikytusi nustatytos tvarkos. Taigi, mes dar syki kartojame kad ir lietuviai šiu ivykiu sukūryje, kurie vyksta Europoj, laikytusi šaltai, o žiūrėtu tik savo reikalau. To reikalauja Brazilijos neutralumas.

AIDO METRASTIS.

„Lietuviu Aidas Brazilijoj“ šias metais išleis dideli met-

rašti — kalendoriu. Jau renka ma rui alinga medžiaga. Metrašcio bendradarbiais kviečiame visi lietuviai, kas tik gali valdyti plunksnau. Be to, Lietuviai prekybininkai bei pramoninkai, taip pat turi žinoti, kad geras pasisekimas biznyje priklauso nuo reklamios. Pasiskelbdami Aido metraštyje, turėsite utikrinti pasisekimau.

BOM RETIRO MOKYKLOS REMONTAS.

Bandeirante, vieną gražią dieną, nuirare atremontuoti garazau — mokyklau. Tas pasatias buvo sveikas ir jame mokėsi Bom Retiro lietuviu vaikai. Bet vieną gražią dieną jie „išsprendė“ finansine padėiu ir paskelbė visiems, kad pinigų yra ir greitai bus pastatyti puikūs namai. Bakšys, džiaugsmo pagautas su vaikais iđauzė mokyklos langus duris, sugadino išejumas ir mokyklau liko be mokyklos. Bet šiai ir vėl papūtė naujos bandeirantininkamsi dėjios; jie nuirare nebeatyti namu, o Bakšio suardytą garazau atremontuoti. Taip nuirare, taip ir padarė. Išrinko Komisijau, kurioje, žinoma, be „finansisto“ Vancevičiaus neapsieita. Na ir atremontavo garazau, na ir sumokėjo Bakšio padarytus nuostolius virš 14.000\$. Ir vėl Bom Retiro mokyklau liko garazė.

Jonas is Bandeirantės.

NEATSISTATYDINO, BET PABEGO.

„Lietuvis“, rašydamas apie ivykius Lietuvoje, sako, kad Smetona atsistatydino ir išvažiavo i Vokietijau.

Idomu, is kokiu šaltiniu „Lietuvis“ paėmė šia žinia. Juk čia mes visi žinome is telegramu ir vietos laikraščiu pranešimu, kad Smetona pabėgo slapta, net be dokumentu ir kaip toks, Vokietijoje buvo sulaikytas ir internotas.

Siuo „Lietuvis“ parodo, kad jisai neteisybe rašo. Mano manymu, „Lietuvis“ turėjo pranešti savo skaitytojams tai, kad žmonės nieko netikėtu, kas de darsi Lietuvoje ir ką vietos laikraščiai rašo, o palauktu bent du mėnesius jo „teisingu“ informacijau....

Zmonės, kurie, kuriu pašventimas pinigų perkanas, visada jaučiasi lyg ore kabotu. Dagelis.

AUKOJO AIDUI

Geras Aido prieteliu ir nuo latinis skaitytojas Stanislovas Senuta, gvv. S. Paulyje, paaukojo Aido naudai 10\$. Redakcija nuoširdžiai dėkoja.

AERO KLUBO NARIU NEBUVO

Lietuvos Konsulato sekretorius p. St. Ramėnėčius pareškė Aido redaktoriui, kad nebuvo

ir nesą B. E. Aero klubo nariu, todėl jam nežinomas buvo ir šio klubo veikimas.

Redakcija, perejtos savaitės nri dėta savo pastabu apie Aero klubo, kur kalbama apie konsulato sekretorius, atsakikia ir už padarytą nemalonumą atsiprašo.

LAUKIA INFORMACIJAU IS LIETUVOS

Ivykus radikaliems Lietuvos vyriausybeje pasisekimams mūsų bendradarbis, norėdamas sužinoti daugiau smulkmenu, kreipėsi i Lietuvos Respublikos Konsulau Sào Paulo p. A. Polišaiti. Bet p. Konsulas pareiškė, kad iki šiolei neturis jokiu žiniu apie ką galėtu informuoti, tačiau, kaip Lietuvos valstybės atstovas, laukia informacijau kiekvieną dieną.

(Atkelta is 2 puslap.)

iđėjos paliko tos pačios, kurias iškėlė Henrikas Dunantas, — rūpinintis sužeistais kariais nežiūrint ju tikybos bei tautybės ir rūpinintis visais kitais žmonėmis, pagalbos reikalingais. Bendruosius reikalus tvarko Tarpautinis Raudonojo Kryžiaus Komitetas, isikūres Sveicarijoje, o atskiruose kraštuose — vietiniai Raudono Kryžiaus komitetai. Siuo metu Raudonajam Kryžiui priklauso 62 valstybės o vietiniai komitetai, kitaip sakant, Raudonojo Kryžiaus skyriai, turi per 40.000.000 nariu. Be abejo, tai yra pati didžiausia tarptautinė organizacija.

Svetimšaliams knygutės

Parangiam! visi reikalingi dokumentai skubiai ir pigiai Aido redakcijoje.

Rua da Moóca, 1721, Telefonas: 3-2056.

JUOZAS STANKUNA Ziemos sezono no savaitė

(Pabaiga.)

Antra, kad ir svetimieji girstų Baltijos Sunų dainos gaisus, arčiau pažintų lietuviu tautos dvasios turtus, tuo ties prie kievienos programos bus trumpos paikaičės, sugrupuotam tikra tvarka, pradėdam tautos muzikos meno istori apžvalga ir baigiant šiu dien aktualiais muzikos klausimais bei problemomis. Siandien daug platesniu mastu eiti mus kos kultivavimas, ypatingai dešimto amžiaus sumaterialiusiame ir sumilitarizėjusiame pasulyje. Kad dvasiniai auglia pakiltų, turi smarkiau pias muzikos ugdymas ir męgų skaičius augti, is kuriu be galima susilaukti kameriniu muziesniu vokalinii ansambliu. Siuo metu kaip tik yra steigiam LIETUVIU KAPELA, kurios vystymas priklauso nuo ma pačių pastangų ir susipratimo. Laukan visokia šlagerinė mūka! Laukan visoki meno pkliai biznieriiai! Turį prasidėti ti tikroji muzikos geleč Lietuvos pastogėj... Mums gyvenime be muzikos neįsivaizduojama. Muzika mūsų dvasios harmonijumų siejai tiek pat reikalinga kiek ir kasdieninė duona.

Todėl kviečiu visus ir vis aktyviai sekti šias meno savytes. Tai pirmas toks didesnis drašėsnis muzikos žygis s. fraio lietuvii kolonijoj, kuris pasisekimas daug nulempt mus es muzikos kelius. Tenejėka nė vieno, kuris os muzikos programų detalia minimum bent pora nebutų išskausęs.

PAJESKOJIMAS

Juozas Bartasius, padejo sia Gulbinaite, gyvenanti Sào Paulo, svarbiais reikalais. pati ar kas apie ja žino prami pranešti šiu adresu: Caninde Rua Madeira, 28, Sào Paulo.

VOKIEČIAI UŽDEGĖ KAUNĄ!!!

Tai buvo 1362 metais, o Vyčiai artistai uždegė savo publika šiu metu mėn. 6 d., Logo Lombardo salėje šešių veiksmų ir keturių paveikslų Spilmanno drama

‘Išpažinties Paspaltis’

kurial siužetas imtas is tikro gyvenimo. Tai veikalas, kokio dar Sào Paulis nematė. Publika sulaiko alsavima, perimta siaubo, užuojautos ir tragedijos. Visi privalo pamatyti šį veikalau ir Vyčių vaidinimau. Jokia reklama negali atstoti to, kas bus tikrovėje.

Vyčių dramos kolektyvas nepaprastai kruopščiai priirėngė ir žada duoti savo žiurovams tokį siurprizau, kokio niekas nelaukia. 24 artistai ir choras, kurie vaidinimau palydi švelnia melodija, parodo, tokio didello masto ši nuostabi drama! Kiekytenas, kuris liks nepatenkintas vaidinimu, galės tai pareikšti prieš išėidamas is salės, ir jam bus grązinti už bilietau sumokėti pinigai.

Publikos Vyčiai prašo nesivėluoti, kadangi vaidinimas bus pradėdamas PUNKTUALIAI 8 val. vakaro.

Po vaidinimo šokiai puošnioje Logo Lombardo salėje, grojant puikiam šokių orkestrui.

Visi j šį puikų vakarau: Ateiminkit: šeštadienį, liepos mėn. 6 d., 8 val. vakaro, Logo Lombardo salėje!

Dr. M. Fucs

Su didėle praktika didžiausioje New Yorko ligoninėse, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligoninio ir Prof. Rubens Monn Sinai ligonines.

Specialybe: Operacijos, Moteriu ligos, Slapumo kanalu, insktu ir šlapumo pusles uždėgimai, Endoscopia. Venu išsiplėtimas, Homoroidai ir hidroceles gydoma be operacijos ir skautimo: Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTOIIJA:

Rua José Paulino No. 485. Priima ligonius: nuo 4 iki

7 su puse vakare

Telefonai 5-6885 ir 4-6307